

Udskriftsdato: torsdag den 11. juni 2026

2021/1 LSF 103 (Gældende)

Forslag til Lov om ændring af straffeloven (Kriminalisering af identitetsmisbrug)

Ministerium: Justitsministeriet

Journalnummer: Justitsmin., j.nr. 2021-0090-3234

Forslag

til

Lov om ændring af straffeloven

(Kriminalisering af identitetsmisbrug)

§ 1

I straffeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1851 af 20. september 2021, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 264 d indsættes:

»§ 264 e. For identitetsmisbrug straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder den, der uberettiget

- 1) anvender oplysninger om en anden person, herunder cpr.nr., navn og billeder, til på utilbørlig vis at udgive sig for at være denne person eller
- 2) videregiver materiale, hvor der er gjort brug af oplysninger om en anden person, herunder cpr.nr., navn og billeder, til på utilbørlig vis at manipulere denne persons fremtræden.«

2. I § 271, stk. 1, indsættes efter »§§ 264 d,«: »264 e«.

3. I § 271, stk. 1, indsættes efter »eller et billede«: »m.v.«.

4. I § 275, stk. 2, nr. 1, ændres »264 d« til: »264 e«.

§ 2

Loven træder i kraft den 1. marts 2022.

§ 3

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Kriminalisering af identitetsmisbrug

2.1.1. Gældende ret

2.1.1.1. Databeskyttelseslovgivningen

2.1.1.2. Ophavsretsloven

2.1.1.3. Markedsføringsloven

2.1.1.4. Reklamebekendtgørelsen

2.1.2. Justitsministeriets overvejelser

2.1.3. Den foreslåede ordning

2.2. Sletning af udtalelser, meddelelser, billeder mv.

2.2.1. Gældende ret

2.2.2. Justitsministeriets overvejelser

2.2.3. Den foreslåede ordning

2.3. Påtale af identitetsmisbrug

2.3.1. Gældende ret

2.3.2. Justitsministeriets overvejelser

2.3.3. Den foreslåede ordning

3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

6. Klimamæssige konsekvenser

7. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

8. Forholdet til EU-retten

9. Hørte myndigheder og organisationer mv.

10. Sammenfattende skema

1. Indledning

Den øgede digitalisering har ført mange nye muligheder med sig. Digitaliseringen gør i nogle tilfælde vores kommunikation mere effektiv, og den gør os mere forbundne. Sociale medier spiller samtidig en større rolle i hverdagen hos de fleste og har også medført en lang række nye muligheder, når det kommer til f.eks. den offentlige debat, hvor flere får mulighed for at give deres stemme til kende. Sociale medier giver også en øget mulighed for at holde kontakt med familie og venner og til at kommunikere på tværs af landegrænser.

Digitaliseringen medfører dog også en række udfordringer. I takt med en øget digitalisering af samfundet, herunder at kommunikationen mellem mennesker i stigende grad sker via sociale medier og lignende, opstår en øget risiko for identitetsmisbrug, som ikke nødvendigvis sker med uberettiget økonomisk vinding for øje, men som ikke desto mindre kan opleves som krænkende for den, der får misbrugt sin identitet.

Identitetsmisbrug er i dag ikke kriminaliseret i dansk ret. Regeringen, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten er enige om, at det er et problem, og at lovgivningen på dette område ikke er fulgt med tiden. Det er derfor besluttet, at identitetsmisbrug skal kriminaliseres i straffeloven.

Det foreslås på den baggrund, at der i straffelovens kapitel om freds- og ærekrænkelser indsættes en ny bestemmelse, der kriminaliserer den, der uberettiget anvender oplysninger, herunder cpr.nr., navn og billeder, til på utilbørlig vis at udgive sig for at være en anden person, eller uberettiget videregiver materiale, hvor der er gjort brug af sådanne oplysninger til på utilbørlig vis at manipulere en anden persons fremtræden. Det foreslås, at forbuddet mod identitetsmisbrug skal gælde generelt, dvs. både når misbruget foregår på og uden for internettet.

Forslaget indebærer, at der indsættes en ny § 264 e i straffeloven, hvorefter den, der uberettiget anvender oplysninger om en anden person, herunder cpr.nr., navn og billeder, til på utilbørlig vis at udgive sig for at være denne person, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder for identitetsmisbrug. Det samme gælder den, der uberettiget videregiver materiale, hvor der er gjort brug af sådanne oplysninger om en anden person til på utilbørlig vis at manipulere denne persons fremtræden.

Forslaget indebærer endvidere, at det tilføjes i straffelovens § 271, stk. 1, at det ved dom for overtrædelse af § 264 e, samtidig kan bestemmes, at oplysninger, herunder udtalelser, meddelelser, billeder mv., skal slettes, hvis det er muligt.

Forslaget indebærer endelig, at der tilføjes en henvisning til den foreslåede § 264 e i straffelovens § 275, stk. 2, nr. 1, om betinget offentlig påtale.

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Kriminalisering af identitetsmisbrug

2.1.1. Gældende ret

Identitetsmisbrug er ikke kriminaliseret i dansk ret. Der findes dog en række bestemmelser i straffeloven, der kriminaliserer misbrug af en andens identitet med henblik på at opnå en økonomisk gevinst eller lignende.

Det drejer sig f.eks. om straffelovens § 279 om bedrageri, når misbruget sker med henblik på at opnå en uberettiget økonomisk vinding, f.eks. ved at udgive sig for en anden og optage lån eller foretage et køb med et dertil hørende formuetab til følge for forurettede. Det drejer sig endvidere om straffelovens § 263, hvis der er tale om hacking eller brud på brevhemmeligheden.

Identitetsmisbrug kan også foregå ved, at en person opretter en falsk profil på eksempelvis et socialt medie, hvor den pågældende udgiver sig for at være en anden eksisterende person. Hvis den pågældende i den forbindelse videregiver oplysninger om den anden person, vil det efter omstændighederne kunne udgøre en overtrædelse af straffelovens § 264 d om uberettiget videregivelse af meddelelser mv. vedrørende en andens private forhold. Straffelovens § 264 d finder således anvendelse, hvor en gerningsperson uberettiget videregiver meddelelser eller billeder vedrørende en andens private forhold eller i øvrigt billeder af den pågældende under omstændigheder, der åbenbart kan forlanges unddraget en bredere offentlighed.

Der vil også kunne være tale om en strafbar ærekrænkelse efter straffelovens § 267, hvis man eksempelvis bruger profilen til at fremstille den anden person i et dårligt lys ved at give udtryk for ekstreme synspunkter, som den pågældende ikke kan tillægges.

Straffelovens § 171 om dokumentfalsk og straffelovens § 276 om tyveri vil endvidere efter omstændighederne kunne være relevante, f.eks. hvis forudgående dokumentfalsk eller tyveri muliggør et efterfølgende identitetsmisbrug.

Straffeloven dækker imidlertid ikke alle tilfælde af misbrug af en anden persons identitet. Eksempelvis vil det ikke i sig selv være strafbart efter straffeloven blot at give sig ud for at være en anden, f.eks. ved at oprette en profil på sociale medier, der fremstår som en anden persons.

2.1.1.1. Databeskyttelseslovgivningen

Databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven gælder bl.a. for behandling af personoplysninger, der helt eller delvist foretages ved hjælp af automatisk (elektronisk) databehandling som f.eks. på en computer og internettet.

Det følger bl.a. af databeskyttelsesforordningens artikel 5 og 6, at personoplysninger skal behandles lovligt, og at behandling kun er lovlig, hvis det sker med samtykke fra den person, oplysningerne vedrører

(den registrerede), eller hvis det er nødvendigt af hensyn til varetagelse af mindst én af de legitime interesser, der er nærmere angivet i forordningens artikel 6, stk. 1, litra b-f. Behandling af personoplysninger, der f.eks. sker som led i oprettelse af falske profiler på internettet med en anden persons navn og/eller billede, vil kunne udgøre en overtrædelse heraf.

Overtrædelse af databeskyttelsesreglerne kan efter omstændighederne straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder i medfør af databeskyttelseslovens § 41.

2.1.1.2. Ophavsretsloven

Efter ophavsretslovens §§ 1 og 2 har den, som frembringer et litterært eller kunstnerisk værk, ophavsret til værket og dermed som udgangspunkt eneret til at råde over det.

Efter lovens § 70 har den, som fremstiller et fotografisk billede (fotografen), eneret til at råde over billedet ved at fremstille eksemplarer af det og ved at gøre det tilgængeligt for almenheden. Ophavsmanden kan dog ikke råde over et bestilt portrætfoto uden samtykke fra bestilleren, jf. lovens § 60.

Efter ophavsretslovens § 76 kan overtrædelse af lovens § 2 eller § 70 straffes med bøde eller i visse tilfælde under særligt skærpende omstændigheder med fængsel indtil 1 år og 6 måneder. Herudover indeholder ophavsretslovens § 76, stk. 2, en henvisning til straffelovens § 299 b, hvorefter ophavsretskrænkelser af særlig grov karakter kan straffes med fængsel indtil 6 år (typisk når gerningsmanden skaffer sig selv eller andre uberettiget vinding).

2.1.1.3. Markedsføringsloven

Markedsføringslovens § 3 indeholder et krav om, at erhvervsdrivende skal udvise god markedsføringsskik under hensyntagen til forbrugere, erhvervsdrivende og almene samfundsinteresser. Det kan eksempelvis være i forbindelse med uberettiget brug af et billede i strid med markedsføringslovens regler om god markedsføringsskik. Det er således ikke tilladt at bruge billeder af andre personer i sin markedsføring, hvis der ikke er meddelt tilladelse fra de personer, der kan ses på billedet.

Det følger af markedsføringslovens § 24, stk. 1, og § 32, stk. 2, at handlinger i strid med loven kan forbydes ved dom, hhv. at Forbrugerombudsmanden kan meddele påbud, hvis en handling klart er i strid med loven og ikke kan ændres ved forhandling.

Efter markedsføringslovens § 37, stk. 1, kan tilsidesættelse af et forbud eller påbud nedlagt af retten eller et påbud, som Forbrugerombudsmanden har meddelt, straffes med bøde eller fængsel i op til 4 måneder.

2.1.1.4. Reklamebekendtgørelsen

Det fremgår af reklamebekendtgørelsens § 10, at reklamer i radio og fjernsyn ikke må afbilde eller referere til personer, det være sig i disses private eller offentlige egenskaber, medmindre forudgående tilladelse er opnået.

Reklamer må heller ikke uden forudgående tilladelse afbilde eller referere til noget, der tilhører en person, på en måde, der er egnet til at fremkalde indtrykket af en personlig anbefaling.

Efter reklamebekendtgørelsens § 39 kan en overtrædelse heraf straffes med bøde.

2.1.2. Justitsministeriets overvejelser

Identitetsmisbrug er i dag ikke særskilt kriminaliseret i dansk ret, og straffeloven dækker derfor langt fra alle tilfælde af misbrug af en anden persons identitet. Det er for eksempel ikke i sig selv strafbart efter straffeloven at oprette en profil på sociale medier, hvor man udgiver sig for at være en anden.

Internettet har været med til at ændre den måde, vi kan kommunikere med hinanden på, og er i høj grad blevet en integreret del af danskernes hverdag.

Samtidig spiller sociale medier en stadig større rolle i hverdagen hos de fleste danskere, herunder ikke mindst hos de yngre generationer, som er massivt til stede på de nye medier. Disse medier udgør efterhånden også unges primære kilde til information om, hvad der sker i verden omkring dem. Sociale medier bruges dog ikke kun til udveksling af synspunkter og nyhedsformidling. For mange er sociale medier en væsentlig faktor i deres sociale liv, der bl.a. bruges til at holde kontakt med familie og venner samt til at indgå i diverse grupper og fællesskaber med ligesindede, jf. betragtningerne i betænkning nr. 1573/2020 om ytringsfrihedens rammer og vilkår i Danmark, side 629ff.

Digitaliseringen og udbredelsen af sociale medier har desuden medført nye udfordringer, herunder at det bl.a. i mere udpræget grad er blevet muligt at misbruge andre personers navne og billeder.

Det ses i den forbindelse generelt, at helt almindelige borgere i stigende grad får misbrugt deres profiler på sociale medier mv.

Rigspolitiet har bl.a. oplyst, at politiet ser en del sager, hvor personer oplever, at andre personer opretter profiler på datingsider og lignende, hvilket medfører, at de forurettede kontaktes af personer, som f.eks. ønsker seksuelle tjenester.

Danmarks Radio har endvidere i en dokumentarserie beskrevet, hvordan en person havde været udsat for, at en anden person gennem flere år havde oprettet en falsk profil på datingplatformen Tinder med forurettedes billeder i et andet navn og taget kontakt til utallige mennesker. Der blev ikke i tilknytning hertil begået bedrageri eller anden kriminalitet, og forholdet var derfor ikke omfattet af straffeloven. TV2 har ligeledes beskrevet, hvordan en familiefar fik sine billeder misbrugt på falske profiler på platformene Tinder, Facebook og Instagram under et andet navn. Familiefaren oplevede endvidere, at han blev misbrugt i en video, der viste en optagelse af en videochat, hvor familiefaren indgik, men hvor stemmen var en anden persons.

Danmarks Radio har desuden skrevet om, at en kendt dansker har oplevet at få sit navn og ansigt misbrugt i svindelannoncer på Facebook og Instagram. Ud over konsekvensen for forurettede som følge af identitetsmisbruget, førte det angiveligt også til, at hundredvis af danskere skulle være blevet lokket til at bruge penge på falske investeringsprojekter. TV2 har desuden beskrevet, hvordan en eller flere ukendte gerningsmænd i fysiske breve har udgivet sig for at være en politiker med navn, billede, telefonnummer, privatadresse og underskrift.

Justitsministeriet finder, at der på den baggrund er behov for en øget regulering af området, så det sikres,

at lovgivningen på dette punkt følger med tiden. Det gælder særligt i relation til internettet, herunder sociale medier og datingplatforme, da identitetsmisbrug i høj grad er et internetbaseret fænomen, men også i de tilfælde, hvor identitetsmisbrug ikke foregår på internettet.

En kriminalisering af identitetsmisbrug bør derfor efter Justitsministeriets opfattelse gælde både, hvor identitetsmisbrug sker digitalt, og hvor det finder sted i den fysiske verden.

2.1.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås at indsætte en ny bestemmelse i straffelovens § 264 e, der indfører et forbud mod identitetsmisbrug, selvom der ikke i forlængelse heraf begås en strafbar handling.

Forslaget indebærer, at den, der uberettiget anvender oplysninger om en anden person, herunder cpr.nr., navn og billeder, til på utilbørlig vis at udgive sig for at være denne person, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder for identitetsmisbrug. Det samme gælder den, der uberettiget videregiver materiale, hvor der er gjort brug af oplysninger om en anden person, herunder cpr.nr., navn og billeder, til på utilbørlig vis at manipulere denne persons fremtræden.

Kriminaliseringen stiller ikke krav om, at identitetsmisbruget er sket med et bestemt formål om f.eks. at skade den anden persons omdømme eller med henblik på økonomisk vinding. Disse former for identitetsmisbrug vil således som udgangspunkt allerede i dag være strafbare, jf. straffelovens bestemmelser om ærekrænkelser og bedrageri.

Det foreslås, at bestemmelsen om identitetsmisbrug får en strafferamme på bøde eller fængsel indtil 6 måneder, og overtrædelser af bestemmelsen forudsættes som udgangspunkt straffet med bøde på 10.000 kr. i førstegangstilfælde. En strafferamme på op til 6 måneders fængsel svarer til strafferammen for en række overtrædelser i straffelovens kapitel om freds- og ærekrænkelser, der umiddelbart synes sammenlignelige med hensyn til strafværdighed, herunder husfredskrænkelser, uberettiget fotografering og uberettiget videregivelse af oplysninger vedrørende en andens private forhold.

Som anført ovenfor under pkt. 2.1.1.1 vil identitetsmisbrug tillige kunne udgøre en overtrædelse af databeskyttelsesforordningen.

Databeskyttelsesforordningens artikel 83 og 84 indeholder bestemmelser om pålæggelse af bøder og andre sanktioner for overtrædelse af forordningen. Bestemmelserne suppleres af databeskyttelsesloven. Efter artikel 84 kan medlemsstaterne fastsætte regler om sanktioner for overtrædelse af forordningen, navnlig overtrædelser som ikke er underlagt bøder i henhold til artikel 83. Sanktionerne skal være effektive, stå i et rimeligt forhold til overtrædelsen og have afskrækkende virkning.

Det fremgår af betænkning nr. 1565/2017 om databeskyttelsesforordningen, at medlemsstaterne i medfør af forordningens artikel 84 nationalt kan indføre og opretholde bestemmelser i særlovgivning, der straffes med andre sanktioner, herunder bøde- eller fængselsstraf. Det fremgår endvidere af betænkningen, at det må antages, at sådanne sanktioner skal fastsættes forholdsmæssigt i forhold til bødeniveauet i forordningens artikel 83 for at sikre en virkning svarende til forordningens. Der henvises til betænkningens side 947.

Efter Justitsministeriets vurdering indebærer det, at udmåling af straf for overtrædelser af den foreslåede § 264 e i straffeloven, i det omfang forholdet falder inden for forordningens og databeskyttelseslovens anvendelsesområde, skal ske under iagttagelse af straffniveauet for overtrædelser af databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven.

Fastsættelse af straffen vil fortsat bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, og det angivne straffniveau vil kunne fraviges i op- eller nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpende eller formildende omstændigheder, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

Det foreslås endvidere, at overtrædelse af bestemmelsen er undergivet privat påtale, men således at offentlig påtale kan ske, når den forurettede anmoder herom, jf. nedenfor under pkt. 2.3. Dette svarer til den almindelige ordning for freds- og ærekrænkelser.

Der kan pålægges selskaber mv. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 1.

2.2. Sletning af udtalelser, meddelelser, billeder mv.

2.2.1. Gældende ret

Databeskyttelsesforordningen indeholder bl.a. bestemmelser om sletning af personoplysninger. Det følger bl.a. af forordningens artikel 17, at den dataansvarlige skal slette personoplysninger, hvis de er blevet behandlet ulovligt. Herudover skal de grundlæggende principper i forordningens artikel 5 iagttages. Det følger bl.a. af bestemmelsen, at personoplysninger skal være korrekte og om nødvendigt ajourførte, og at der skal tages ethvert rimeligt skridt for at sikre, at personoplysninger, der er urigtige i forhold til de formål, hvortil de behandles, straks slettes eller berigtiges (rigtighed). Endvidere skal personoplysninger opbevares på en sådan måde, at det ikke er muligt at identificere de registrerede i et længere tidsrum end det, der er nødvendigt til de formål, hvortil de pågældende personoplysninger behandles (opbevaringsbegrænsning).

Den person, oplysningerne vedrører (den registrerede), kan f.eks. påberåbe sig sin ret til sletning i medfør af artikel 17 direkte over for den dataansvarlige, ligesom den registrerede kan klage til Datatilsynet, som i medfør af artikel 58 kan påbyde den dataansvarlige at slette oplysningerne.

Efter straffelovens § 271, stk. 1, kan det ved dom for overtrædelse af § 264 d (uberettiget videregivelse af meddelelser eller billeder vedrørende private forhold), § 267 (ærekrænkelser) eller § 267, jf. § 268 (grove ærekrænkelser), samtidig bestemmes, at en udtalelse, en meddelelse eller et billede skal slettes, hvis det er muligt.

Efter straffelovens § 271, stk. 2, påhviler forpligtelsen efter stk. 1 den, der dømmes for overtrædelsen. Har denne ikke rådighed over udtalelsen, meddelelsen eller billedet, kan forpligtelsen pålægges den, som har en sådan rådighed, jf. straffelovens § 271, stk. 2.

Bestemmelsen i straffelovens § 271 er indsat ved lov nr. 1719 af 27. december 2018 om ændring af

straffeloven, retsplejeloven, lov om erstatningsansvar og medieansvarsloven (Fredes- og ærekrænkelser m.v.).

Straffelovens § 271 er begrænset til tilfælde, hvor en person dømmes for overtrædelse af §§ 264 d, 267 eller 268. I en dom herom kan det således bestemmes, at den udtalelse eller meddelelse eller det billede, som en person dømmes for fremsættelse, udbredelse eller viderebringelse af, skal slettes.

Bestemmelsen kan ikke anvendes i relation til udtalelser, meddelelser eller billeder, som ikke har den nødvendige tilknytning til overtrædelsen af §§ 264 d, 267 eller 268. I tilfælde, hvor en person dømmes for overtrædelse af § 267, er det således kun den udtalelse eller meddelelse, der indeholder ærekrænkelsen, som bestemmelsen finder anvendelse på, ligesom det kun er det billede, der er videregivet i strid med § 264 d, bestemmelsen finder anvendelse på.

Bestemmelsens stk. 2 indebærer, at forpligtelsen primært pålægges den domfældte. Bestemmelsen kan således kun anvendes over for andre, hvis disse har rådighed over en udtalelse mv., som domfældte ikke har rådighed over. Bestemmelsen kan anvendes både over for domfældte og flere andre, hvis dette – fordi udtalelsen mv. findes flere steder – er nødvendigt for at opnå tilstrækkelig sletning.

Rådighed skal forstås sådan, at det skal være muligt at slette den pågældende udtalelse mv. Denne mulighed kan f.eks. foreligge, hvis man har (lovlig) adgang til at redigere den hjemmeside, som indeholder udtalelsen, eller hvis man har (lovlig) adgang til den Facebook-konto, hvor udtalelsen mv. er udbredt fra.

Pålægget indebærer, at udtalelsen mv. skal slettes, i det omfang dette er muligt for domfældte eller en anden person. Der kan ikke i pålægget indfortolkes en pligt for domfældte til at rette henvendelse til søgemaskiner, sociale medier mv. med henblik på at få disse til at slette udtalelser mv., som domfældte ikke har rådighed over, selv om det er domfældte, der har udbredt dem, medmindre en sådan pligt følger af databeskyttelsesforordningen. Der er imidlertid mulighed for direkte at pålægge søgemaskiner, sociale medier mv. forpligtelser efter bestemmelsen.

Er en person pålagt at fjerne en udtalelse mv. efter bestemmelsen, og efterkommes dette pålæg ikke, kan den pågældende straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder, jf. retsplejelovens § 535, stk. 1. Den pågældende kan endvidere efter omstændighederne på ny straffes efter §§ 264 d, 267 eller 268.

Straffelovens § 271 har et begrænset selvstændigt anvendelsesområde ved siden af den øvrige lovgivning, herunder særligt databeskyttelseslovgivningen og straffelovens konfiskationsbestemmelser. I forhold til databeskyttelseslovgivningen har bestemmelsen f.eks. et selvstændigt indhold, hvis denne lovgivning ikke finder anvendelse, jf. undtagelsesbestemmelserne i databeskyttelseslovens § 3 og bl.a. databeskyttelsesforordningens artikel 2 (om forordningens materielle anvendelsesområde), hvis domfældte ikke er dataansvarlig, eller hvis overtrædelsen er begået mod andre end fysiske personer.

Idet der allerede af databeskyttelsesforordningen følger en forpligtelse til at slette personoplysninger, har straffelovens § 271 for så vidt angår oplysninger, der er omfattet af forordningens pligt til sletning efter artikel 5 og 17, jf. artikel 85, blot karakter af et retsmiddel til håndhævelse af denne pligt, og bestemmelsen skal således forstås sådan, at den ikke fastsætter nogen selvstændig forpligtelse på forordningens område. For så vidt angår tilfælde, der falder uden for forordningens område, indebærer bestemmelsen derimod en ret til sletning, som (også) kan håndhæves af domstolene under en straffesag.

Bestemmelsen blev bl.a. indført som en væsentlig forbedring af forurettedes mulighed for at få slettet personoplysninger, der behandles i strid med lovgivningen, idet der kan tages stilling til spørgsmålet om sletning under straffesagen.

2.2.2. Justitsministeriets overvejelser

Justitsministeriet finder, at det af hensyn til at styrke håndhævelsen af den foreslåede bestemmelse om identitetsmisbrug er relevant at tilføje en mulighed for at give pålæg om sletning af oplysninger, herunder udtalelser, meddelelser, billeder mv., som har den nødvendige tilknytning til en overtrædelse af den foreslåede § 264 e, i straffelovens § 271, som allerede indeholder en hjemmel til sletning af udtalelser, meddelelser eller billeder, der er videregivet i strid med straffelovens § 264 d, § 267 eller § 268.

Forpligtelsen hertil skal påhvile den, der dømmes for overtrædelsen. Hvis denne imidlertid ikke har rådighed over udtalelsen, meddelelsen eller billedet, kan en anden, som har en sådan rådighed, forpligtes efter bestemmelsen.

2.2.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at det tilføjes i straffelovens § 271, stk. 1, at det ved dom for overtrædelse af § 264 e, samtidig kan bestemmes, at oplysninger, herunder udtalelser, meddelelser, billeder mv., skal slettes, hvis det er muligt.

Forslaget vil indebære, at det samtidig med en dom for overtrædelse af § 264 e kan bestemmes, at domfældte kan pålægges at slette oplysninger, herunder udtalelser, meddelelser, billeder mv., hvis det er muligt, og hvis oplysningerne har den nødvendige tilknytning til overtrædelsen af den foreslåede § 264 e. Forslaget vil endvidere indebære, at forpligtelsen i tilfælde af, at domfældte ikke har den rådighed, der skal til for at slette krænkelsen, kan pålægges andre personer eller selskaber mv.

Ligesom for den gældende bestemmelse i straffelovens § 271 vil den foreslåede tilføjelse få et begrænset selvstændigt anvendelsesområde og vil for så vidt angår oplysninger, der er omfattet af databeskyttelsesforordningens pligt til sletning efter artikel 5 og 17, blot få karakter af et retsmiddel til håndhævelse af denne pligt. Bestemmelsen skal således forstås sådan, at den ikke fastsætter nogen selvstændig forpligtelse på forordningens område. For så vidt angår tilfælde, der falder uden for forordningens område, indebærer bestemmelsen derimod en ret til sletning, som (også) kan håndhæves af domstolene under en straffesag.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 2 og 3.

2.3. Påtale af identitetsmisbrug

2.3.1. Gældende ret

Det følger af straffelovens § 275, at overtrædelse af bestemmelserne om krænkelse af privatlivets fred og ærekrænkelse som udgangspunkt er undergivet privat påtale. Offentlig påtale kan dog ske i sager om overtrædelse af bestemmelserne i §§ 263-264 d og § 267, jf. § 268, når forurettede anmoder om det, jf. § 275, stk. 2, nr. 1.

Endvidere kan offentlig påtale af bestemte tilfælde af ærekrænkelse ske, når forurettede anmoder om det,

jf. § 275, stk. 2, nr. 2 og 3. Det gælder for det første, når nogen, der virker (eller virkede) i offentlige tjeneste eller hverv, beskyldes for et forhold, der kan medføre (eller kunne have medført) stillingens eller hvervets fortabelse. Det gælder for det andet, når en beskyldning fremsættes anonymt eller under falsk navn.

Herudover finder retsplejelovens generelle bestemmelser om påtale anvendelse, herunder bestemmelsen i § 727, stk. 2, 1. pkt., om mulighed for offentlig påtale uden forudgående anmodning, hvis almene hensyn kræver dette.

Ved siden af de almindelige forældelsesfrister, som regnes fra den strafbare virksomheds ophør, jf. straffelovens §§ 93 og 94, gælder efter § 96, at adgang til privat påtale og til at begære offentlig påtale bortfalder, når den berettigede ikke har anlagt sag eller fremsat begæring inden 6 måneder efter, at den pågældende har fået sådan kundskab, at den pågældende har tilstrækkeligt grundlag for sagsanlæg eller for at begære offentlig påtale.

Det bemærkes, at en anmeldelse til politiet fra den berettigede anses som en begæring om offentlig påtale, medmindre andet fremgår af anmeldelsen, jf. retsplejelovens § 720, stk. 2, 2. pkt.

2.3.2. Justitsministeriets overvejelser

Justitsministeriet finder, at bestemmelsen om identitetsmisbrug bør placeres i straffelovens kapitel 27 om freds- og ærekrænkelser, og at reglerne for påtale i sager om overtrædelse af den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 264 e bør svare til den ordning, der i almindelighed gælder for freds- og ærekrænkelser.

2.3.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at det tilføjes i straffelovens § 275, stk. 2, nr. 1, at der efter forurettedes anmodning kan ske offentlig påtale i sager om overtrædelse af den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 264 e.

Forslaget vil indebære, at overtrædelse af bestemmelsen er undergivet privat påtale, men således at offentlig påtale kan ske, når den forurettede anmoder herom.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 4.

3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Lovforslaget skønnes med væsentlig usikkerhed at medføre merudgifter inden for Justitsministeriets område på i alt ca. 5 mio. kr. årligt. Udgifterne håndteres inden for de eksisterende økonomiske rammer.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

Lovforslaget har ikke økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet.

Principperne for agil erhvervsrettet lovgivning er ikke relevante for lovforslaget.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ikke administrative konsekvenser for borgerne.

6. Klimamæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen klimamæssige konsekvenser.

7. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljø- eller naturmæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

9. Hørte myndigheder og organisationer mv.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 27. oktober 2021 til den 24. november 2021 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

Østre og Vestre Landsret, samtlige byretter, Advokatrådet, Advokatsamfundet, Copenhagen Business School (CBS LAW – Institut for Ledelse, Politik og Filosofi), Danske Advokater, Danske Regioner, Danske Seniorer, Datatilsynet, Den Danske Dommerforening, Det Kriminalpræventive Råd, Digitaliseringsstyrelsen, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Erhvervsstyrelsen, Finans Danmark, Folketingets Ombudsmand, Forbrugerrådet Tænk, Foreningen af Offentlige Anklagere, Foreningen af Statsadvokater, Foreningen af Statsforvaltningsjurister, Forsikring og Pension, Forsikringsmæglerforeningen i Danmark, Forsikringsmæglernes Brancheforening, Institut for Menneskerettigheder, IT-branchen, IT-Politisk Forening, Justitia, KL, Københavns Retshjælp, Københavns Universitet (Juridisk Fakultet), Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Odense Retshjælp, Offerrådgivningen, Politiforbundet, Retspolitisk Forening, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, SikkerhedsBranchen, Skattestyrelsen, Syddansk Universitet (Juridisk Institut), Ældre Sagen, Aalborg Universitet (Juridisk Institut), Aarhus Retshjælp og Aarhus Universitet (Juridisk Institut).

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Lovforslaget skønnes med væsentlig usikkerhed at medføre merudgifter inden for Justitsministeriets område på i alt ca. 5 mio. kr. årligt. Udgifter-

		ne håndteres inden for de eksisterende økonomiske rammer.
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Klimamæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Miljø- og naturmæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.	
Er i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering/Overimplementering af EU-retlige minimumsforpligtelser	JA	NEJ X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Identitetsmisbrug er ikke kriminaliseret i dansk ret, idet der dog findes en række bestemmelser i straffeloven, der kriminaliserer misbrug af en anden persons identitet, når det sker med henblik på at begå anden kriminalitet.

Det foreslås, at der indsættes en ny bestemmelse i straffelovens § 264 e, hvorefter den, der uberettiget anvender oplysninger om en anden person, herunder cpr.nr., navn og billeder, til på utilbørlig vis at udgive sig for at være denne person, eller uberettiget videregiver materiale, hvor der er gjort brug af sådanne oplysninger om en anden person til på utilbørlig vis at manipulere denne persons fremtræden, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder for identitetsmisbrug.

Den foreslåede bestemmelse i § 264 e, nr. 1, indebærer, at det fremover vil være strafbart uberettiget at anvende oplysninger, herunder cpr.nr., navn og billeder, til på utilbørlig vis at udgive sig for at være en anden person. Det vil gælde, selvom der ikke i forlængelse heraf begås en ulovlig handling, og uanset om identitetsmisbruget sker digitalt eller ej.

Bestemmelsen stiller ikke krav om, at identitetsmisbruget er sket med et bestemt formål om f.eks. at

skade den anden persons omdømme eller med henblik på økonomisk vinding. Disse former for identitetsmisbrug vil således som udgangspunkt allerede i dag være strafbare, jf. f.eks. straffelovens bestemmelser om ærekrænkelse og bedrageri.

Ved »identitetsmisbrug« forstås det tilfælde, hvor en gerningsperson uberettiget anvender oplysninger, herunder cpr.nr., navn og billeder, til på utilbørlig vis at udgive sig for at være en anden person. Det er ikke et krav, at identiteten én til én skal være sammenfaldende med en anden persons. Der kan f.eks. være tilfælde, hvor der gøres brug af sammensatte oplysninger, således at en persons billede anvendes under et andet navn eller lignende.

Begrebet »oplysninger« skal forstås bredt og omfatter f.eks. cpr.nr., navn, billede, telefonnummer, privatadresse og underskrift.

Den foreslåede bestemmelse vil f.eks. kunne omfatte tilfælde, hvor en gerningsperson uden forurettedes samtykke opretter en falsk profil på et socialt medie eller en datingprofil på en datingplatform ved anvendelse af en fysisk persons identitet i form af navn eller billede. Det samme vil gælde, hvor gerningspersonen f.eks. udelukkende gør uberettiget brug af en anden fysisk persons billede, men ikke øvrige oplysninger, hvorved profilen er at forveksle med den anden fysiske person. Tilfælde, hvor der oprettes et såkaldt opslag på et socialt medie, vil også kunne være omfattet af bestemmelsens anvendelsesområde, hvis der uberettiget anvendes oplysninger om en anden fysisk person.

Det vil endvidere bl.a. kunne være omfattet af bestemmelsen, hvis en gerningsperson uberettiget gør brug af en anden persons identitet og udgiver sig for at være denne person ved f.eks. at sende fysiske breve til adressater med den anden persons identitet som afsender.

Kravet om, at gerningspersonen »uberettiget« skal have anvendt de pågældende oplysninger, herunder cpr.nr., navn og billeder, indebærer, at anvendelsen ikke vil være strafbar efter den foreslåede bestemmelse, hvis den person, som oplysningerne vedrører, har givet samtykke hertil.

Gerningspersonen skal endvidere have forsæt til »at udgive sig for at være en anden person«. Det indebærer, at gerningspersonen skal have forsæt til at anvende oplysninger, herunder cpr.nr., navn og billeder, med henblik på at udgive sig for at være en anden person.

Kravet om, at udgivelsen for at være en anden person skal være »utilbørlig«, indebærer, at der – også uden for de situationer, hvor der foreligger samtykke – vil kunne være tilfælde, hvor det ikke vil være strafbart at anvende en anden persons oplysninger til at udgive sig for at være denne person.

Det drejer sig f.eks. efter omstændighederne om tilfælde, hvor der gøres brug af oplysningerne i rent private sammenhænge, i forbindelse med parodier og satire eller i anden kulturel eller kunstnerisk sammenhæng. Det forudsættes i den forbindelse, at der er en videre adgang til at gøre brug af kendte personers billeder mv. i parodier, kunstinstitutioner mv. Der er tale om ikke-udtømmende eksempler, og der vil i det enkelte tilfælde skulle foretages en konkret vurdering af, om udgivelsen for at være en anden person er utilbørlig, bl.a. under hensyn til ytringsfriheden.

Det bemærkes i den forbindelse endvidere, at politiet i samme omfang som i dag bl.a. vil kunne foretage efterforskning ved brug af falske identiteter, herunder i tilfælde hvor politiet f.eks. gør brug af en profil på

et socialt medie, der er identisk med en eksisterende profil på internettet. Der er i sådanne tilfælde ikke tale om utilbørlig brug af en andens identitet.

Det foreslås, at bestemmelsen om identitetsmisbrug vil skulle have en strafferamme på bøde eller fængsel indtil 6 måneder.

Sager om identitetsmisbrug vil kunne være af varierende grovhed og spænde fra enkeltstående tilfælde af mindre krænkende karakter til groft misbrug af en andens oplysninger. Groft identitetsmisbrug vil bl.a. kunne foreligge, hvis der er tale om længerevarende, systematiske og gentagne tilfælde. Der vil ved vurderingen af forholdets grovhed skulle lægges vægt på, hvor kvalificeret identitetsmisbruget er, og om det er særligt krænkende for den forurettede, herunder f.eks. om forurettedes oplysninger anvendes i en pornografisk kontekst. Der vil endvidere skulle lægges vægt på, hvad den potentielle skadesvirkning må forventes at kunne blive for den forurettede, herunder f.eks. om identitetsmisbruget foregår på flere sociale medier, og i hvilket omfang gerningspersonen har taget kontakt til forurettedes nære relationer, herunder arbejdsgiver, familie, venner mv.

Det forudsættes, at overtrædelser af bestemmelsen som udgangspunkt vil skulle straffes med en bøde på 10.000 kr. i førstegangstilfælde, hvor der foreligger en enkelt overtrædelse. Det forudsættes endvidere, at der i gentagelsestilfælde fastsættes markant højere bødestrafte.

I tilfælde af groft identitetsmisbrug kan der blive tale om en fængselsstraf.

For så vidt angår strafudmålingen bemærkes det i øvrigt, at behandling af personoplysninger, der f.eks. sker som led i oprettelse af falske profiler på internettet med en anden persons navn og/eller billede, endvidere vil kunne udgøre en overtrædelse databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven, der efter omstændighederne kan straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder i medfør af databeskyttelseslovens § 41.

Det indebærer, at udmåling af straf for overtrædelser af den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 264 e, i det omfang forholdet falder inden for databeskyttelsesforordningens og databeskyttelseslovens anvendelsesområde, skal ske under iagttagelse af strafniveaet for overtrædelser af databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven. Det medfører eksempelvis, at bødeniveaet ikke må være lavere end bødeniveaet for tilsvarende overtrædelser af forordningen, ligesom bødeniveaet ikke må overskride grænserne for bødeniveaet i forordningens artikel 83.

Fastsættelse af straffen vil fortsat bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, og det angivne strafniveau vil kunne fraviges i op- eller nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpende eller formildende omstændigheder, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

Har nogen ved en eller flere handlinger begået flere lovovertrædelser fastsættes der for disse en fælles straf inden for den foreskrevne strafferamme eller, hvis flere strafferammer kommer i betragtning, den strengeste af disse, jf. straffelovens § 88, stk. 1. Der straffes således som udgangspunkt i sammenstød. Det gælder f.eks. i tilfælde, hvor der foreligger en overtrædelse af den foreslåede bestemmelse om identitetsmisbrug forud for, samtidig med eller efter en overtrædelse af straffelovens § 171 om dokumentfalsk, § 263 om hacking, § 264 d om uberettiget videregivelse af meddelelser mv., § 267 om ærekrænkelser, § 276

om tyveri, § 279 om bedrageri eller § 279 a om databedrageri. Der kan således f.eks. tænkes et tilfælde, hvor gerningspersonen misbruger oplysninger om en kendt foredragsholder og udgiver sig for at være vedkommende til at udbyde et foredrag og derigennem opnår en økonomisk gevinst.

Der kan pålægges selskaber mv. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Den foreslåede ændring i § 264 e, nr. 2, indebærer, at det fremover vil være strafbart uberettiget at videregive materiale, hvor der er gjort brug af oplysninger om en anden person, herunder cpr.nr., navn og billeder, til på utilbørlig vis at manipulere denne persons fremtræden. Det vil gælde, selvom der ikke i forlængelse heraf begås en ulovlig handling, og uanset om identitetsmisbruget sker digitalt eller ej. Bestemmelsen stiller ikke krav om, at identitetsmisbruget er sket med et bestemt formål.

Kravet om, at gerningspersonen »uberettiget« skal have videregivet materiale, hvor der er gjort brug af oplysninger om en anden person, herunder cpr.nr., navn og billeder, indebærer, at videregivelsen ikke vil være strafbar efter den foreslåede bestemmelse, hvis den person, som oplysningerne vedrører, har givet samtykke hertil.

Ved »videregive« skal forstås tilfælde, hvor gerningspersonen gør materiale offentligt tilgængeligt, herunder på internettet, eller videregiver materialet til andre.

Kravet om, at manipulationen af en anden persons fremtræden skal være »utilbørlig«, indebærer, at der – også uden for de situationer, hvor der foreligger samtykke – vil kunne være tilfælde, hvor det ikke vil være strafbart at videregive materiale, hvor der er gjort brug af en anden persons oplysninger, til at manipulere denne persons fremtræden.

Det drejer sig f.eks. efter omstændighederne om tilfælde, hvor der gøres brug af oplysningerne i rent private sammenhænge, i forbindelse med parodier og satire eller i anden kulturel eller kunstnerisk sammenhæng. Det forudsættes i den forbindelse, at der er en videre adgang til at gøre brug af kendte personers billeder mv. i parodier, kunstinstitutioner mv. Der er tale om ikke-udtømmende eksempler, og der vil i det enkelte tilfælde skulle foretages en konkret vurdering af, om manipulationen af en anden persons fremtræden er utilbørlig, bl.a. under hensyn til ytringsfriheden.

Ved »materiale« forstås bl.a. tekst, lyd- eller billedmateriale.

Ved begrebet »manipulere en anden persons fremtræden« skal bl.a. forstås, at det relevante materiale påvirkes eller ændres, så den pågældende persons ageren, udseende, udtalelser mv. kommer til at fremstå på en måde, som ikke er retvisende.

Den foreslåede bestemmelse vil således efter omstændighederne kunne omfatte tilfælde, hvor der gøres brug af såkaldte deepfakes, dvs. manipulation af lyd og video ved hjælp af kunstig intelligens, så en person figurerer i videoer mv., hvor vedkommende gør eller siger noget, som vedkommende ikke har gjort eller sagt i virkeligheden. Det kan f.eks. endvidere være tilfælde, hvor forurettedes ansigt er klippet ind i forskellige former for pornografisk materiale, så det fremstår, som om forurettede har deltaget i de pågældende seksuelle aktiviteter. Det kan desuden f.eks. være tilfældet, hvor forurettedes ansigt er klippet

ind i en video med lyd, hvor det fremstår, som om forurettede siger noget, som vedkommende ikke har sagt.

Det bemærkes, at ovenstående tilfælde efter omstændighederne også vil kunne være dækket af andre straffelovsbestemmelser, herunder straffelovens § 232 om blufærdighedskrænkelser.

Gerningspersonen skal have forsæt til uberettiget at videregive materiale, hvor der er gjort brug af oplysninger om en anden person, herunder cpr.nr., navn, billede mv., til på utilbørlig vis at manipulere en anden persons fremtræden. Det indebærer, at gerningspersonen skal have forsæt til, at en sådan manipulation har fundet sted, og forsæt til uberettiget at videregive materialet.

Det foreslås, at bestemmelsen om identitetsmisbrug vil skulle have en strafferamme på bøde eller fængsel indtil 6 måneder.

Sager om identitetsmisbrug vil kunne være af varierende grovhed og spænde fra enkeltstående tilfælde af mindre krænkende karakter til groft misbrug af en andens oplysninger. Groft identitetsmisbrug vil bl.a. kunne foreligge, hvis der er tale om længerevarende, systematiske og gentagne tilfælde. Der vil ved vurderingen af forholdets grovhed skulle lægges vægt på, hvor kvalificeret identitetsmisbruget er, og om det er særligt krænkende for den forurettede, herunder f.eks. om forurettedes oplysninger anvendes i en pornografisk kontekst. Der vil endvidere skulle lægges vægt på, hvad den potentielle skadesvirkning må forventes at kunne blive for den forurettede, herunder f.eks. om identitetsmisbruget foregår på flere sociale medier, og i hvilket omfang gerningspersonen har taget kontakt til forurettedes nære relationer, herunder arbejdsgiver, familie, venner mv.

Det forudsættes, at overtrædelser af bestemmelsen som udgangspunkt vil skulle straffes med en bøde på 10.000 kr. i førstegangstilfælde, hvor der foreligger en enkelt overtrædelse. Det forudsættes endvidere, at der i gentagelsestilfælde fastsættes markant højere bødestrafte.

I tilfælde af groft identitetsmisbrug kan der blive tale om en fængselsstraf.

For så vidt angår strafudmålingen bemærkes det i øvrigt, at behandling af personoplysninger, der f.eks. sker som led i oprettelse af falske profiler på internettet med en anden persons navn og/eller billede, endvidere vil kunne udgøre en overtrædelse databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven, der efter omstændighederne kan straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder i medfør af databeskyttelseslovens § 41.

Det indebærer, at udmåling af straf for overtrædelser af den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 264 e, i det omfang forholdet falder inden for databeskyttelsesforordningens og databeskyttelseslovens anvendelsesområde, skal ske under iagttagelse af strafniveaulet for overtrædelser af databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven. Det medfører eksempelvis, at bødeniveaulet ikke må være lavere end bødeniveaulet for tilsvarende overtrædelser af forordningen, ligesom bødeniveaulet ikke må overskride grænserne for bødeniveaulet i forordningens artikel 83.

Fastsættelse af straffen vil fortsat bero på domstolens konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, og det angivne strafniveau vil kunne fraviges i op- eller nedadgående

retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpende eller formildende omstændigheder, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

Har nogen ved en eller flere handlinger begået flere lovovertrædelser fastsættes der for disse en fælles straf inden for den foreskrevne strafferamme eller, hvis flere strafferammer kommer i betragtning, den strengeste af disse, jf. straffelovens § 88, stk. 1. Der straffes således som udgangspunkt i sammenstød. Det gælder f.eks. i tilfælde, hvor der foreligger en overtrædelse af den foreslåede bestemmelse om identitetsmisbrug forud for, samtidig med eller efter en overtrædelse af straffelovens § 171 om dokumentfalsk, § 263 om hacking, § 264 d om uberettiget videregivelse af meddelelser mv., § 267 om ærekrænkelser, § 276 om tyveri, § 279 om bedrageri eller § 279 a om databedrageri. Der kan således f.eks. tænkes et tilfælde, hvor gerningspersonen misbruger oplysninger om en kendt foredragsholder og udgiver sig for at være vedkommende til at udbyde et foredrag og derigennem opnår en økonomisk gevinst.

Der kan pålægges selskaber mv. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Det følger af straffelovens § 271, stk. 1, at det ved dom for overtrædelse af §§ 264 d, 267 eller 267, jf. § 268, samtidig kan bestemmes, at en udtalelse, en meddelelse eller et billede skal slettes, hvis det er muligt.

Forpligtelsen efter stk. 1 påhviler den, der dømmes for overtrædelsen. Har denne ikke rådighed over udtalelsen, meddelelsen eller billedet, kan forpligtelsen pålægges den, som har en sådan rådighed, jf. straffelovens § 271, stk. 2.

Det foreslås, at der indsættes en henvisning til den foreslåede § 264 e i straffelovens § 271, *stk. 1*.

Den foreslåede ændring indebærer, at det samtidig med en dom for overtrædelse af § 264 e kan bestemmes, at domfældte kan pålægges at slette oplysninger, herunder udtalelser, meddelelser, billeder, hvis det er muligt, og hvis oplysningerne har den nødvendige tilknytning til overtrædelsen af den foreslåede § 264 e. Forslaget vil endvidere indebære, at forpligtelsen i tilfælde af, at domfældte ikke har den rådighed, der skal til for at slette krænkelser, kan pålægges andre personer eller selskaber mv.

Det bemærkes, at forslaget ikke vil indeholde en selvstændig forpligtelse til sletning inden for databeskyttelsesforordningens område. Pligten hertil følger direkte af databeskyttelsesforordningens artikel 17, stk. 1, litra d, og forslaget indebærer, at denne pligt vil kunne håndhæves af domstolene i forbindelse med en straffesag for overtrædelse af den foreslåede § 264 e.

For så vidt angår tilfælde, som falder uden for artikel 17 i databeskyttelsesforordningen, indebærer den foreslåede ændring en pligt til sletning, hvorefter denne pligt vil kunne håndhæves af domstolene i forbindelse med en straffesag.

Forpligtelsen vil være begrænset til udtalelser, meddelelser eller billeder mv. relateret til overtrædelsen af

den foreslåede § 264 e. I en dom herom vil det således efter forslaget samtidig kunne bestemmes, at den udtalelse eller meddelelse eller det billede mv., som en person dømmes for fremsættelse, udbredelse eller viderebringelse af, skal slettes.

Den foreslåede bestemmelse vil ikke kunne anvendes i relation til udtalelser, meddelelser eller billeder, som ikke har den nødvendige tilknytning til overtrædelsen af § 264 e. I tilfælde, hvor en person dømmes for overtrædelse af § 264 e, vil det således kun være den udtalelse eller meddelelse eller det billede mv., der anvendes til identitetsmisbrug, som bestemmelsen finder anvendelse på.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 3

Det følger af straffelovens § 271, stk. 1, at det ved dom for overtrædelse af §§ 264 d, 267 eller 267, jf. § 268, samtidig kan bestemmes, at en udtalelse, en meddelelse eller et billede skal slettes, hvis det er muligt.

Det foreslås, at ”m.v.” indsættes i straffelovens § 271, stk. 1.

Den foreslåede ændring indebærer, at opregningen af de oplysninger, som domfældte kan pålægges at slette ved en dom for overtrædelse af bl.a. § 264 e, ikke er udtømmende. Ud over udtalelser, meddelelser og billeder, vil den pågældende således også kunne pålægges at slette f.eks. en profil på et socialt medie, hvis oplysningen har den nødvendige tilknytning til overtrædelsen af bl.a. den foreslåede § 264 e.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 4

Straffelovens § 275 regulerer spørgsmålet om påtalekompetence i sager om freds- og ærekrænkelser. Det følger af § 275, stk. 1, at forbrydelserne i straffelovens kapitel 27 om freds- og ærekrænkelser er undergivet privat påtale, bortset fra §§ 266-266 b.

Det følger af § 275, stk. 2, nr. 1-3, at der efter forurettedes anmodning kan ske offentlig påtale i sager om overtrædelse af §§ 263-264 d og § 267, jf. § 268, i sager, hvor en person beskyldes for et forhold, der kunne eller kan medføre fortabelse af offentlig stilling eller hverv, eller i sager, hvor en alvorlig beskyldning er udbredt anonymt.

Det foreslås, at der i straffelovens § 275, stk. 2, nr. 1, indsættes en henvisning til den foreslåede bestemmelse i § 264 e.

Den foreslåede ændring indebærer, at der efter forurettedes anmodning kan ske offentlig påtale i sager om overtrædelse af den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 264 e.

Sager om overtrædelse af bestemmelsen er dermed undergivet privat påtale, men således at offentlig

påtale kan ske, hvis forurettede anmoder herom, f.eks. ved at indgive en anmeldelse (betinget offentlig påtale).

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 2

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. marts 2022.

Til § 3

Bestemmelsen fastsætter lovens territoriale anvendelsesområde.

Loven vil ikke gælde for Færøerne og Grønland. Færøerne har således pr. 1. marts 2010 overtaget lovgivningskompetencen på det strafferetlige område, mens der for Grønland gælder en særlig kriminallov.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov*Gældende formulering**Lovforslaget***§ 1**

I straffeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1650 af 17. november 2020, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 264 d indsættes:

»§ 264 e. For identitetsmisbrug straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder den, der uberettiget

1) anvender oplysninger om en anden person, herunder cpr.nr., navn og billeder, til på utilbørlig vis at udgive sig for at være denne person eller

2) videregiver materiale, hvor der er gjort brug af oplysninger om en anden person, herunder cpr.nr., navn og billeder, til på utilbørlig vis at manipulere denne persons fremtræden.«

2. I § 271, stk. 1, indsættes efter »§§ 264 d,«: »264 e,«.

3. I § 271, stk. 1, indsættes efter »eller et billede«: »m.v.«.

4. I § 275, stk. 2, nr. 1, ændres »264 d« til »264 e«.

§ 271. Ved dom for overtrædelse af §§ 264 d, 267 eller 267, jf. § 268, kan det samtidig bestemmes, at en udtalelse, en meddelelse eller et billede skal slettes, hvis det er muligt.

Stk. 2. --

§ 275. Forbrydelserne i dette kapitel bortset fra §§ 266-266 b er undergivet privat påtale.

Stk. 2. Efter forurettedes anmodning kan offentlig påtale ske

1) i sager om overtrædelse af §§ 263-264 d og § 267, jf. § 268,

2) --

3) --